

[Indenrigsministeren.]

kunde forhindre en Omgaaelse af Lovens Bestemmelser gennem betingede Købekontrakter eller Skøder, eller hvad man nu vil kalde dem; men fra en vis Side af dem, som har med Lovens Administration at gøre, er der stærke Betænkeligheder, for ikke at sige Modstand herimod. Jeg skal imidlertid være villig til ogsaa at forhandle om dette Spørgsmaal, idet jeg kan tilføje, at jeg har megen Sympati for, om man paa dette Omraade kunde faa Bestemmelser, der hindrede Omgaaelse af Loven uden at lægge sig i Vejen for den legitime Handel, som jo ogsaa i visse Tilfælde kan benytte sig af saadanne betingede Købekontrakter.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Kædehandel med Landbrugsejendomme, som ogsaa det ærede Medlem Hr. Bertel Dahlgaard rejste, maa jeg sige, at det er første Gang, jeg har hørt derom. Men det er ogsaa et Spørgsmaal, som vi meget vel kan drøfte i et Udvalg og se, om der foregaar noget, som Samfundet og specielt Landbruget ikke saa godt kan være tjent med, og om vi kan finde nogen Bestemmelser, som eventuelt kunde forhindre dette.

Spørgsmaalet om Ikke-Landbrugeres Køb af Landejendomme var ogsaa fremme ved den nugældende Lovs Behandling. Vi har henstillet til Pengeinstitutterne at holde Øje dermed, vi har ogsaa faaet noget Materiale fra dem, og jeg vil gerne forelægge dette Materiale for Udvalget. Jeg blev egentlig noget overrasket over dette Materiale, for, saa vidt jeg kunde se paa det, er disse Køb ikke foregaaet i den Udstrækning, som jeg havde frygtet.

Med Hensyn til Ønskeligheden af at forbyde saadanne Køb, saa kan der her stilles forskellige Spørgsmaal, og der kan vel ogsaa anføres forskellige Betragtninger baade for og imod, at der finder et Forbud Sted. Jeg kan anføre, at et direkte Forbud vil maaske nok have visse Konsekvenser, og dertil kommer, at det er et Spørgsmaal, om det er saa skadeligt i den Situation, vi staar i, om visse af de Folk, som har Raad dertil, køber Landejendomme, og vi ikke faar en lang Række af økonomisk mindre modstandsdygtige ind paa Ejendommene netop i en Højkonjunkturs Tid. Forholdet er nemlig det, at hvis der saa kommer et Prisfald — og det maa vi i hvert Fald være forberedte paa, og jeg tænker ogsaa, de fleste ventet det —, kan det blive meget svært for dem, som ikke har den økonomiske Modstandskraft, hvorimod de, som har Penge, bedre kan taale at tabe nogle Penge paa de Ejendomme, de nu har

faaet. Men som sagt, jeg skal være villig til at drøfte disse Spørgsmaal i det Udvalg, som jeg forstaar man ønsker nedsat om Sagen.

Med Hensyn til det ærede Medlem Hr. Valdemar Thomsens Bemærkninger om, at Loven ikke har forhindret Prisstigninger og i Virkeligheden ingen Indflydelse har haft i den Retning, skal jeg sige, at det er rigtigt, at der staar i Bemærkningerne til Lovforslaget, at man ikke har kunnet sige noget bestemt herom, men det er nu min Tro, at hvis ikke vi havde haft denne Pantsætningslov, vilde Prisstigningen have været endnu større. Nu er det i hvert Fald kun de Folk, som har Penge til Købesummen ud over det, der kan pantsættes, der kan købe disse Ejendomme, hvorimod hvis der ingen Begrænsning var for Pantsætningen, alle, selv de, som ikke havde nogen egentlig Kapital bagved, og som ønskede at spekulere i Ejendomme, ogsaa kunde give sig til at opkøbe Ejendomme, maaske paa Spekulation, ikke paa den Maade, at de saa beholdt Ejendommene, indtil Prisfaldet kom, men netop paa den Maade, at de købte Ejendommene i Forventning om en Prisstigning inden for en kort Periode, og saa solgte Ejendommene igen. Dertil kommer, at de Folk, som har Kapital og er i Stand til at købe, kun kan gøre det een Gang, hvorimod de, hvis de kunde pantsætte og faa deres Kapital frigjort, kunde fortsætte dermed.

Derfor tror jeg ikke, man kan sige, fordi der har fundet en Prisstigning Sted, at saa har Loven ingen Virkning haft. Man kan ikke føre Bevis hverken for det ene eller for det andet. Men hvis vi ikke havde haft denne Pantsætningslov, vilde Prisstigningerne efter al Sandsynlighed have været endnu større.

Dertil kommer en anden Ting, nemlig den, som jeg ogsaa mener er en Fordel ved Loven, at hvis man nu i Tider, hvor Priserne er høje, pantsatte det helt op til det, der for Tiden er Mulighed for at pantsætte til, vilde man netop for disse Ejendommers Vedkommende, naar Nedgangen kommer, maaske staa med en ret stor Kreds af Landejendomsbesiddere, som vilde have deres Ejendomme i den Grad panthæftede og med en Gæld, som de ikke er i Stand til at forrente og ikke kunde blive af med, saa at de maa gaa fra Ejendommen, og hvis dette sker i større Udstrækning, har vi det, man kalder en Landbrugskrise. Jeg mener absolut, at Loven ogsaa paa dette Punkt, saaledes som den har virket, har været en Fordel.